

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN

PRAKTISCHE INSTRUMENTEN VOOR UW EIGEN KULTURHUS

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN

PRAKTISCHE INSTRUMENTEN VOOR UW EIGEN KULTURHUS

Gezamenlijk met alle Kulturhuspartijen een programma opzetten, is één van de drie voorwaarden van het Kulturhusconcept. De twee andere vereisten betreffen: een *duurzaam gebouw* en *gezamenlijk beheer*. Doorgaans lukt het aardig om met alle betrokken partijen tot overeenstemming te komen over de eisen en verwachtingen omtrent het gebouw. Eveneens lukt het goed om met elkaar tot afstemming te komen over het beheer van de ruimtes van het Kulturhus. In de praktijk blijkt *Gezamenlijk Programmeren* een weerbarstiger voorwaarde dan de andere twee, terwijl het in feite de kern is van het Kulturhus als concept.

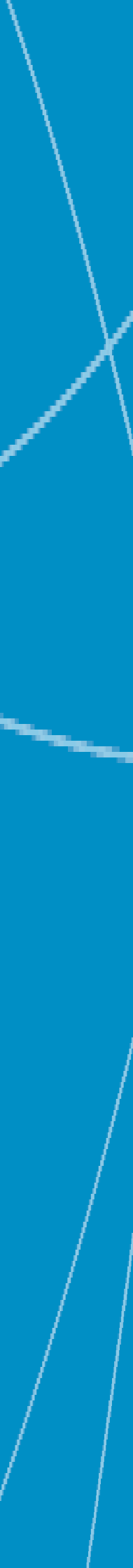

Vaak wordt Gezamenlijk Programmeren samengevat tot 'samen onder één dak'. Dat is echter te mager. Het is immers heel goed mogelijk om met meerdere partijen onder één dak actief te zijn zonder samen te werken. Soms bestaat er een werkelijk prachtig activiteiten aanbod van alle afzonderlijke Kulturhuspartijen, maar vindt er geen enkele samenwerking plaats. Dit kan het idee in stand houden van een Kulturhus als bedrijfsverzamelgebouw. Bij Gezamenlijk Programmeren gaat het er om werkelijk samen een zo compleet en aantrekkelijk mogelijk aanbod op te zetten.

Elan heeft in 2010 en 2011 samen met verscheidene Gelderse Kulturhusen adviestrajecten opgezet om Gezamenlijk Programmeren vorm en inhoud te geven. Ook heeft Elan binnen de 'Leergang Kulturhusen Gelderland' hierover een module verzorgd. De belangrijkste thema's die in de trajecten en de module aan de orde zijn gekomen, zijn verwerkt tot deze [Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus](#). Het zijn concrete handreikingen om samen met uw Kulturhuspartners verder mee aan de slag te gaan.

Praktische instrumenten

- I **Check van de actuele stand van zaken in Gezamenlijk Programmeren**
- II **Argumentenoverzicht vóór Gezamenlijk Programmeren**
- III **Plan van aanpak voor Gezamenlijk Programmeren**
- IV **Aandacht voor de autonomie en de identiteit van de Kulturhuspartners**
- V **Thema's & Doelgroepen als insteek voor Gezamenlijk Programmeren**

I CHECK VAN DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN IN GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN

De situatie in een Kulturhus is zelden statisch. Allerlei ontwikkelingen kunnen plaatsvinden: soms komen er nieuwe samenwerkingspartijen bij, een andere keer vindt er een fusie plaats tussen enkele samenwerkingspartijen en op weer een ander moment krijgt een samenwerkingspartner van één van de partijen een andere baan.

Het kan zijn dat het Gezamenlijk Programmeren bij de start van het Kulturhus fantastisch van de grond is gekomen, maar gaandeweg als een plumpudding in elkaar is gezakt. Het kan ook zijn dat de samenwerking aanvankelijk nauwelijks van de grond leek te komen en heel stroef verliep, maar dankzij de inzet van een enthousiasmerende beheerder begint te lopen als een trein.

Gezamenlijk Programmeren is blijvend een dynamisch proces, waarbij telkens opnieuw bekeken moet worden wat er op dit moment mogelijk is. Steeds is het van belang om de huidige stand van zaken te peilen en te bekijken waar er kansen liggen of gecreëerd kunnen worden voor samenwerking. Vanzelfsprekend kan het daarbij zo zijn dat sommige partijen vaker en intensiever met elkaar (kunnen) samenwerken dan andere partijen.

Er zijn allerlei ijkpunten om de actuele stand van zaken in een Kulturhus te peilen. Twee belangrijke indelingen zijn daarbij met name bruikbaar:

- De mate van samenwerking
- Het bereiken van doelgroepen

Aan de hand van de twee hierna volgende werkbladen kunt u op elk gewenst moment beoordelen in welk stadium uw Kulturhus zich bevindt wat betreft Gezamenlijk Programmeren. Deze 'meting' kunt u toepassen voor uw eigen inzicht. Tevens kunt u beide indelingen met enige regelmaat bespreken met de samenwerkingspartners in uw Kulturhus. Ze kunnen een geschikt aanknopingspunt bieden om met elkaar in gesprek te gaan over de bestaande samenwerking en vervolgens over de samenwerkingswensen van de afzonderlijke partijen.

DE MATE VAN SAMENWERKING

A Geen samenwerking

Allerlei partijen maken gebruik van de ruimtes en faciliteiten van het Kulturhus. Zij doen hun werk wellicht op een voortreffelijke manier. Maar: alle partijen werken als een eilandje. Er wordt niet samengewerkt.

B Afstemming

De organisaties en instellingen in een Kulturhus kunnen bijvoorbeeld met elkaar bekijken wie op welk moment een bepaalde ruimte kan gebruiken voor een activiteit. De Kulturhuspartijen overleggen bijvoorbeeld ook met elkaar wie op welk moment open is om er samen voor te zorgen dat er een aansluitend programma van activiteiten is. Samenwerking is nog een stapje te ver, maar de partijen stemmen hun activiteiten al wel af.

C Samenwerking rond bestaande activiteiten

De instellingen en organisaties zoeken elkaar op rond hun bestaande activiteiten en maken gebruik van elkaars aanbod. Een voorbeeld kan zijn dat een school gebruik maakt van het activiteitenaanbod van een muziekschool of een sportclub voor de buitenschoolse activiteiten van haar leerlingen. Verschillende Kulturhuspartijen werken in dit kader met elkaar samen.

D Samenwerking rond nieuwe activiteiten

In deze fase bedenken afzonderlijke partijen met elkaar een nieuw aanbod dat voorheen niet bestond. Verschillende sportclubs organiseren met elkaar bijvoorbeeld een zeskamp, waarbij de kookclub de catering verzorgt. Of de bieb organiseert maandelijks een voorleesochtend tijdens de activiteitenochtend van het verzorgingshuis. Of het jongerenwerk en het ouderenwerk verzorgen samen met de dansschool een uitvoering waarbij streetdance, volksdansen en stijldansen een plek in het programma hebben. De Kulturhuspartijen weten elkaar te vinden om met elkaar iets nieuws te bedenken en uit te voeren.

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~

026 352 34 20

integratie
participatie
emancipatie
elan
EXPERTISECENTRUM

DOELGROEPENBEREIK

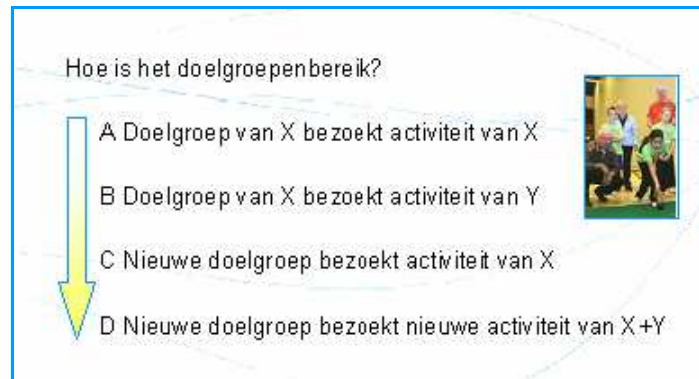
Hoe is het doelgroepenbereik?

A Doelgroep van X bezoekt activiteit van X

B Doelgroep van X bezoekt activiteit van Y

C Nieuwe doelgroep bezoekt activiteit van X

D Nieuwe doelgroep bezoekt nieuwe activiteit van X+Y

A De doelgroep van partij X komt alleen bij een activiteit van partij X

Vaak is het zo dat een activiteit een vaste bezoekersgroep heeft. Mensen die op maandagavond komen biljarten, komen al jarenlang elke maandag biljarten. Zij drinken hooguit na afloop nog gezellig iets samen, maar maken verder geen gebruik van ander aanbod in het Kulturhus. En hetzelfde geldt voor de leden van de zangvereniging, de bezoekers van de bieb en de kinderen die komen knutselen. Ieder bezoekt alleen de activiteit waar zij of hij voor kwam.

B De doelgroep van partij X komt ook bij een activiteit van partij Y

Bij de tweede fase is er al enigszins sprake van een kruisbestuiving. Dit houdt bijvoorbeeld in dat mensen die boeken bij de bieb kwamen halen ook even een kijkje wagen bij de inloopochtend van het welzijnswerk, een proefles meedoen bij de yoga of langs gaan bij de computergames-activiteit. Het Kulturhus biedt op deze manier de gelegenheid aan haar bezoekers om ook met andere activiteiten kennis te maken.

C Een nieuwe doelgroep komt bij een activiteit van partij X

Bij deze fase gaat het erom dat er nieuwe bezoekers komen bij bestaande activiteiten dankzij de samenwerking tussen de Kulturhuspartijen. De badmintonclub kan bijvoorbeeld gebruik maken van de geluidsinstallatie voor de scheidsrechters van de volleybalclub. Hierdoor krijgen de badmintonwedstrijden een meer professionele uitstraling die een nieuw publiek aantrekt.

D Een nieuwe doelgroep komt bij een nieuwe activiteit van X en Y samen

Bij de indeling rond 'de mate van samenwerking' op de vorige pagina staat onder meer het voorbeeld van samenwerking tussen de dansschool, het jongerenwerk en het ouderenwerk. Het is heel goed mogelijk dat jongeren die eerder niet naar activiteiten van het jongerenwerk en de dansschool gingen en die zich vanzelfsprekend ook niet helemaal thuis voelden bij het ouderenwerk, wèl belangstelling hebben voor deze nieuwe activiteit. Of een bewoonster van het verzorgingshuis gaat ineens maandelijks naar de activiteitenochtend waarvan ze de handwerkactiviteiten tot nu toe nooit leuk vond, omdat ze het heerlijk vindt om voorgelezen te worden door een vrijwilliger van de bieb. Kortom, in deze fase gaat het erom nieuwe bezoekers te trekken met nieuwe gezamenlijke activiteiten.

II ARGUMENTENOVERZICHT VÓÓR GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN

Gezamenlijk Programmeren kan leiden tot allerlei voordelen op zeer uiteenlopende terreinen. Soms zijn de voordelen met name merkbaar voor de Kulturhuspartijen zelf. Andere keren ondervinden verschillende groepen mensen in de omgeving van het Kulturhus de voordelen van de samenwerking.

In de dagelijkse praktijk blijken Kulturhuspartijen met enige regelmaat de meerwaarde van het Kulturhusconcept te moeten toelichten. Een Kulturhusmanager wil bijvoorbeeld de gemeente overtuigen om activiteiten te subsidiëren, een lid van het gebruikersoverleg wil het bestuur van haar eigen organisatie overtuigen van het belang van de samenwerking met andere partijen of de programmaraad wil de andere gebruikers van het Kulturhus laten zien dat meer samenwerking een win-win-situatie oplevert.

De voordelen van Gezamenlijk Programmeren zijn grofweg in te delen in de volgende vier hoofdcategorieën:

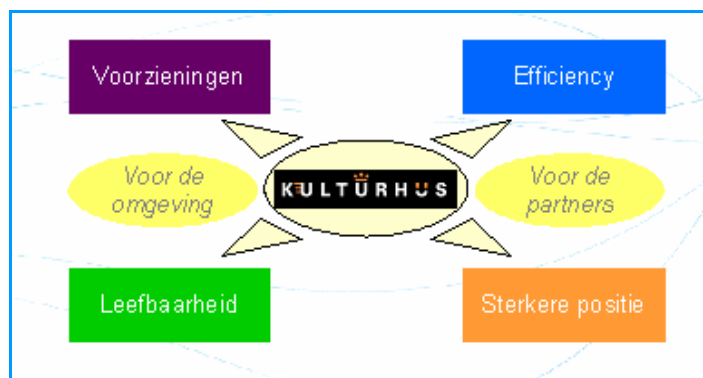
- Op voorzieningenniveau
- Efficiency
- Sterkere positie
- Leefbaarheid

Op de volgende pagina passeren per categorie enkele belangrijke voordelen de revue. Regelmatig liggen verschillende voordelen in elkaars verlengde.

Op alle niveaus van uw Kulturhus kan deze lijst uitgebreid worden met aanvullende voordelen, bijvoorbeeld vanuit het bestuur, de programmaraad, het gebruikersoverleg, verschillende werkgroepen en de afzonderlijke samenwerkingsverbanden. Met elkaar over de voordelen in gesprek gaan, biedt een mogelijkheid om (opnieuw) naar samenwerkingskansen te kijken.

ARGUMENTENOVERZICHT

Op voorzieningenniveau

- Ruimere openingstijden
- Breder inzetbaarheid van diensten door de overname van een deel van elkaars taken
- Instandhouding, versterking, vernieuwing en groei van het activiteiten aanbod
- Instandhouding, versterking en aanwas van het aantal voorzieningen
- Creatieve en innovatieve activiteiten

Efficiency

- Goedkoper meer aanbod
- Afstemming van diensten en producten
- Beschikbaarheid en efficiënter gebruik van meer en mooiere ruimtes en materialen
- Delen van kosten, zoals voor menskracht, overhead en reparaties
- Beter rond krijgen van de exploitatie
- Delen van expertise en kennis
- Kortere lijnen met andere instellingen en organisaties voor eigen activiteiten
- Breder bereik via elkaars doelgroepen
- Bereik van nieuwe doelgroepen door breder aanbod

Sterkere positie

- Gezamenlijk optrekken richting de gemeente
- Betere inzet van vrijwilligers door het kunnen bieden van meer begeleiding en uitdagingen
- Meer kansen omtrent zogeheten leertrajecten en maatschappelijke stages voor jongeren
- Professionaliseringsslag middels het delen van elkaars expertise en competenties

Leefbaarheid

- Op peil krijgen en houden van het voorzieningenniveau in de kern / wijk
- Bieden van gelegenheden voor ontmoeting
- Bevordering van sociale samenhang
- Gelegenheid voor mensen om (dicht bij huis) nieuwe ervaringen op te doen
- Behoud van maatschappelijk, sociaal en cultureel kapitaal in de kern / wijk

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~

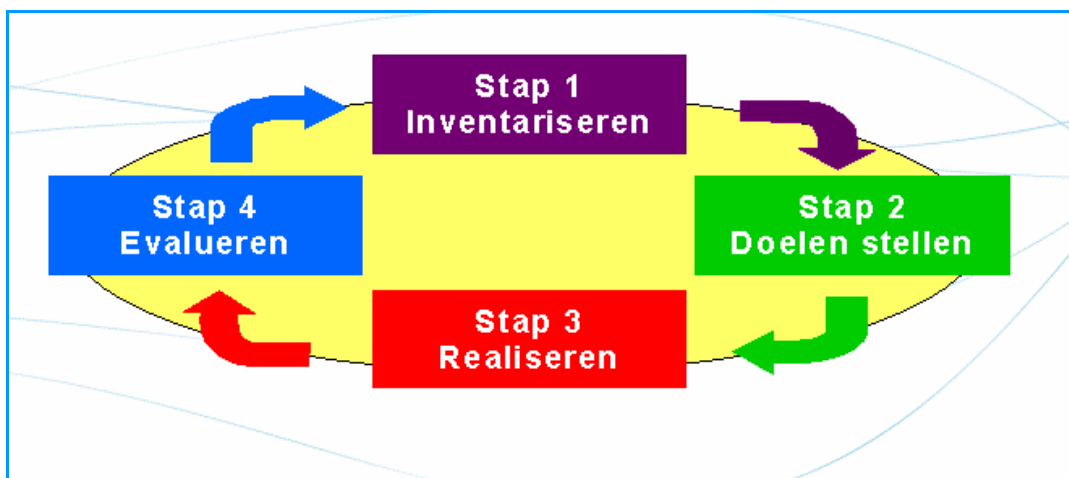
026 352 34 20

integratie
participatie
emancipatie
elan
EXPERTISECENTRUM

III PLAN VAN AANPAK VOOR GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN

Op dit moment zijn er alleen al in Gelderland enkele tientallen Kulturhusen. Elk daarvan heeft te maken met een eigen gebruikersgroep, eigen doelgroepen, eigen doelstellingen en zo zijn er verscheidene uiteenlopende kenmerken te benoemen. Er bestaat dan ook geen blauwdruk of een 'quick fix' voor Gezamenlijk Programmeren die in al deze specifieke situaties toepasbaar is. Wèl bestaat er een zogeheten 'Road to Success' om Gezamenlijk Programmeren te laten slagen.

Dit plan van aanpak om tot Gezamenlijk Programmeren te komen, bestaat uit vier stappen die continu aan de orde blijven. De vier stappen worden op de volgende pagina's nader uitgewerkt.

Enkele prettige randvoorwaarden die Gezamenlijk Programmeren in elk geval gemakkelijker tot stand kunnen brengen, zijn de volgende:

- Een aantrekkelijke accommodatie met allerlei faciliteiten
- Een flinke zak met geld
- Een club enthousiaste mensen

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~
026 352 34 20

STAP 1 INVENTARISEREN

De eerste stap om tot Gezamenlijk Programmeren te komen, betreft het maken van een inventarisatie. Om op een realistische manier plannen voor de toekomst te kunnen bedenken, is het immers nuttig om te weten wat de bestaande fundamenten hiervoor zijn. De kernvraag van de inventarisatie is dan ook: Wat is de huidige stand van zaken?

Met een inventarisatie wordt hier niet bedoeld dat onderzoekers gedurende een lange periode door het Kulturhus moeten zwerven om allerlei onderzoeken te verrichten en situaties in kaart te brengen. Het gaat er hier vooral om een idee te krijgen van de huidige situatie.

Inventariseren is in dit kader evenmin een activiteit die u in uw eentje dient te ondernemen. Het werkt bij uitstek goed om verschillende onderwerpen samen met uw samenwerkingspartners te bespreken en te bekijken of u op dezelfde lijn zit. Juist ook wanneer de ideeën onderling sterk uiteenlopen, is zo'n gezamenlijk 'onderzoek' een geschikte manier om hier met elkaar het gesprek over aan te gaan.

Er valt een enorm groot aantal onderwerpen te inventariseren. Relevant voor het Gezamenlijk Programmeren in een Kulturhus zijn in elk geval de volgende:

- De ontstaansgeschiedenis
- De Kulturhuspartners
- De doelgroepen van de verschillende Kulturhuspartners
- De beschikbare middelen
- De verantwoordelijkheden
- De samenwerking

Per inventarisatiethema komen hierna de belangrijkste vragen en onderwerpen nader aan de orde.

De ontstaansgeschiedenis

Eén van de belangrijkste onderwerpen om in kaart te brengen is de ontstaansgeschiedenis van uw Kulturhus. Het veroorzaakt nogal een verschil in beleving van de deelnemers of een Kulturhus ontstaan is omdat er een enthousiaste club mensen graag met elkaar wilde samenwerken om de bestaande voorzieningen in de woonkern te behouden, of omdat de gemeente als subsidieverstrekker aangedrongen heeft op de samenwerking. Ook maakt het nogal een verschil of een partij zelf graag naar het Kulturhus wilde verhuizen omdat het eigen pand erg krakkemikkig was geworden, of omdat ze plaats moest maken voor de nieuwbouw van een Vinex-wijk. Kortom: waar de afzonderlijke Kulturhuspartijen vandaan komen, is van invloed op waar zij nu staan.

Vanzelfsprekend verloopt een samenwerking het prettigst wanneer de partners elkaar zelf opgezocht hebben en de samenwerking 'bottom-up' ontstaan is. Maar ook wanneer een samenwerking minder organisch ontstaan is, dan is het uiteraard ook belangrijk om kansen te zoeken om goed samen te werken.

De Kulturhuspartners

Een tweede belangrijk thema voor een inventarisatie is te bekijken welke partijen op dit moment gebruik maken van het Kulturhus. Sommige partijen huren permanent een ruimte, anderen maken wekelijks een ochtend gebruik van een ruimte en weer anderen organiseren vier avonden per jaar een activiteit in het Kulturhus. Al deze partijen zijn gebruikers. Het kan hierbij gaan om allerlei organisaties, zoals bibliotheken, welzijnsinstellingen, sportverenigingen, woningcorporaties of zorginstellingen. En zo zijn er oneindig veel mogelijke partijen te benoemen. In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste typen organisaties onderscheiden.

Het is interessant om te bekijken of er vooral een bepaald type organisaties deelneemt aan uw Kulturhus, zoals sportverenigingen of vooral welzijnsinstellingen of juist commerciële partijen. Wie zijn er op dit moment samenwerkingspartners is hier de kernvraag.

Evenzo is het interessant om te bekijken welke partijen gebruik zouden *kunnen* maken van het Kulturhus, maar dit (nog) niet doen. Waarom maken zij geen gebruik van de ruimtes en de faciliteiten van het Kulturhus? En is er misschien sprake van een zekere mate van concurrentie? Er zijn voorbeelden te over waarbij een Kulturhus een activiteit organiseert en een andere partij op datzelfde moment ook gauw iets gaat organiseren om te voorkomen dat mensen naar het Kulturhus gaan, zoals een ouderenvereniging die een orgelconcert organiseert op het moment dat er een jazzconcert in het Kulturhus is gepland.

Al de verschillende Kulturhuspartijen hebben hun eigen redenen om deel te nemen aan het Kulturhus. Bovendien hebben ze los van het Kulturhussamenwerkingsverband een eigen visie, eigen doelstellingen, doelgroepen en belangen. De startpositie van elk van hen is anders. Door van alle partijen te weten waar zij voor staan en wat hun doelstellingen en aanbod zijn, kunnen logische samenwerkingsverbanden helder worden.

De doelgroepen van de verschillende Kulturhuspartners

Hoe ziet de bevolkingssamenstelling rondom het Kulturhus eruit? Wonen er voornamelijk ouderen in de omgeving? Of juist veel jonge gezinnen? Welke doelgroepen worden er vooral bereikt door de diverse Kulturhuspartijen? En zijn er ook doelgroepen die nagenoeg niet bereikt worden? Het zijn enkele vragen die van belang zijn om te beantwoorden als het om de doelgroepen van het Kulturhus gaat.

Er kunnen allerlei kenmerken onderscheiden worden die relevant zijn voor een Kulturhus. Heeft het merendeel van de bevolking in de omgeving een religieuze overtuiging? Bestaat een groot deel van de bevolking uit forenzen die in een stad in de buurt werkzaam zijn? Heeft de omgeving meer een industriële achtergrond of een agrarische? Al dit soort vragen zijn van belang om de kansen en mogelijkheden voor Gezamenlijk Programmeren in kaart te brengen.

De beschikbare middelen

Hoe ziet de fysieke ruimte van het Kulturhus eruit? Hoeveel zalen, lokalen en andere ruimtes zijn er beschikbaar? Kan ook gebruik gemaakt worden van een buitenruimte? Zijn er ruimtes met vaste huurders of maakt iedere partij afwisselend gebruik van alle ruimtes? Sommige ruimtes zijn perfect geschikt voor uiteenlopende activiteiten en andere wat minder. Niet elke ruimte hoeft geschikt te zijn voor alle activiteiten. Een kerk bijvoorbeeld is ook prima geschikt als ruimte voor uitvoeringen van muziek of toneel of als expositieruimte, maar hoeft niet per se ook gebruikt te worden voor een dartcompetitie.

Op het materiële vlak zijn er eveneens vragen te stellen over de beschikbare faciliteiten, zoals over de aanwezigheid van sportattributen, een geluidsinstallatie, tafels en stoelen, tussenschuifwanden, een bar, computers, kasten et cetera.

Naast fysieke en materiële middelen beschikt een Kulturhus natuurlijk vooral ook over sociaal kapitaal. Vragen die hierbij aan de orde gesteld kunnen worden tijdens de inventarisatie zijn: Is er een grote vrijwilligerspool actief voor één van de partijen? Of bestaat er zelfs een vrijwilligerspool voor de gezamenlijke partners? Zijn er mogelijkheden om bijvoorbeeld maatschappelijke stages in te zetten?

Niet in de laatste plaats zijn financiële middelen belangrijk om in kaart te brengen. Er kan in dit kader onder meer gekeken worden naar de huuropbrengst, de baropbrengst, structurele of eenmalige subsidies en naar eventuele AWBZ-middelen van enkele afzonderlijke Kulturhuspartijen.

In de praktijk zal blijken dat niet alle middelen altijd voor alle partijen beschikbaar zijn. Het is nuttig om te inventariseren wat wel voor iedereen beschikbaar is – juist ook om te voorkomen dat er aankopen gedaan worden die helemaal niet nodig zijn, zoals attributen die een welzijnsinstelling kan lenen van een sportclub voor de tieneractiviteiten van de jeugdsoos.

De verantwoordelijkheden

Binnen een Kulturhus spelen allerlei partijen een rol, zoals de afzonderlijke deelnemende gebruikers, de Kulturhusmanager, de beheerder, het bestuur, de programmaraad, het gebruikersoverleg, verschillende werkgroepen, de bezoekers, de gemeente en de Provincie. Een ieder van hen heeft verantwoordelijkheden ten aanzien van het Kulturhus. Het inventariseren van deze verantwoordelijkheden brengt de samenwerkingspartijen weer een stapje dichterbij Gezamenlijk Programmeren.

Soms is er van alles vastgelegd over de samenwerking en over de verantwoordelijkheden van afzonderlijke partijen, bijvoorbeeld in een convenant. Andere keren is er helemaal niets vastgelegd, zelfs niet over de huur van het pand. Het gebeurt niet zelden dat een Kulturhusmanager het eerste half jaar vooral bezig is om boven tafel te krijgen welke rechten verschillende partijen denken te hebben.

De samenwerking

Het laatste thema voor deze inventariserende stap in dit plan van aanpak betreft de uiteenlopende samenwerkingsverbanden. Binnen een Kulturhus bestaan doorgaans verscheidene samenwerkingsverbanden op verschillende niveaus. Met behulp van de *Check van de actuele stand van zaken in Gezamenlijk Programmeren* is de huidige samenwerkingssituatie in kaart te brengen. Hierbij wordt uitgegaan van twee indelingscriteria: de mate van samenwerking en het bereiken van doelgroepen.

Er kunnen uiteenlopende redenen bestaan om samen te werken. Soms is er een klik met iemand omdat die persoon interessante ideeën heeft en out-of-the-box kan denken. De samenwerking staat dan aanvankelijk nog los van de vraag of er concreet samen activiteiten te organiseren zijn. Soms ook is een samenwerking meer gedwongen, omdat er vanuit de gemeente een verplichting tot samenwerken is opgelegd. Het kan zijn dat een partij samenwerkt met een groot aantal partijen, maar steeds met één partij niet. Andere keren werkt een Kulturhusdeelnemer met geen enkele andere partij samen. Allerlei varianten zijn mogelijk.

In het overzicht op de volgende pagina kan een afzonderlijke Kulturhuspartij drie zaken voor zichzelf inzichtelijk maken:

- **Met welke andere partijen werk ik samen?**
In de linkerkolom kunnen deze partijen onder elkaar vermeld worden.
- **Waarom werk ik met die partijen samen?**
Per partij kunnen kruisjes geplaatst worden bij elke geldende reden.
- **Hoe verloopt de samenwerking met die partijen?**
Per kruisje kan het hokje een kleur krijgen die de waardering voor de samenwerking aangeeft, bijvoorbeeld met onderstaande markeerstiftkleuren:

Groen	Er wordt goed samengewerkt en de partner zit min of meer op dezelfde lijn als ik.
Geel	Er wordt samengewerkt, maar deze samenwerking kan verbeterd worden.
Oranje	Er wordt afgestemd en met enige inzet kan dit leiden tot samenwerking.
Roze	Er wordt niet samengewerkt.

Een ingevuld schema biedt inzicht in de huidige stand van zaken. De schema's van verschillende Kulturhuspartijen kunnen naast elkaar gelegd worden om een totaalplaatje te krijgen. Ook kan het schema op verschillende momenten ingevuld worden om ontwikkelingen aan te tonen.

INVENTARISATIE VAN SAMENWERKINGSPARTNERS

Partijen	Deskundigheid	Invloed	Geslacht aanbod	Uitgebreide vrijwilligerspool	Financiële middelen	Noodzakelijk / verplicht	Out-of-the-box-denken	Andere reden

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
 ~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~
 026 352 34 20

STAP 2 DOELEN STELLEN

Concrete voordelen benoemen

Wat in het algemeen geldt, geldt logischerwijs ook voor de meeste Kulturhuspartijen: het eigen voordeel wordt doorgaans belangrijker gevonden dan het gezamenlijke voordeel. Het is daarom van belang om in het licht van Gezamenlijk Programmeren voordelen te benoemen die voor een afzonderlijke partij relevant zijn. Iedere partij beoordeelt immers voor zichzelf wat de meerwaarde van de samenwerking is. Wat schiet ik op met deze samenwerking? of Wat is het belang voor mijn organisatie? zijn vragen die zij beantwoord willen krijgen.

Een grote regionale hulpverleningsinstelling heeft er bijvoorbeeld baat bij om een portaal dichtbij de doelgroep te hebben en om die reden deel te nemen aan het Kulturhus. Een debatclub heeft er belang bij om in een mooi gebouw samen te kunnen komen in plaats van ergens in een achterafkamertje van het parochiehuis. En voor weer een andere partij is het belangrijk om het aanbod onder de aandacht te brengen bij een breder publiek, zoals de logopediste die mensen wil laten kennismaken met haar aanbod tijdens een gezamenlijke open dag van de Kulturhuspartners. Niet alle partijen hebben dezelfde wensen en behoeften, dus het vereist maatwerk om de specifieke voordelen te kunnen benoemen.

Gedeelde doelen stellen

Bij het gezamenlijk doelen stellen is het nodig om te weten welke kant de Kulturhuspartners met elkaar op willen gaan. Een gedeelde visie is hierbij van essentieel belang. En daarbij gaat het er niet om om op een hoogdravende manier een visie met elkaar te bedenken. De fanfare heeft wellicht helemaal geen belang bij een visie, zij willen gewoon muziek maken. En ook de dartclub zit niet te wachten op een uitgebreide navelstaaractie. Waar het hier wel om gaat, is om met elkaar te bekijken welke doelen de partijen samen delen. Hiervoor kan ook gebruik gemaakt worden van het *Argumentenoverzicht vóór Gezamenlijk Programmeren*.

Bij gemeenschappelijke doelen kan het gaan om de wens dat de wijk of het dorp gezellig blijft en dat er voldoende te doen blijft voor iedereen. Het voorzieningenniveau op peil houden is dan een belangrijk doel. Samen meer kunnen organiseren voor minder geld is ook zo'n doel dat doorgaans op weinig weerstand stuit. Door dit soort punten concreet met elkaar te benoemen wordt helder dat de samenwerking nut heeft voor alle partijen en dan zullen mensen bereid zijn zich ook in te zetten. De gezamenlijke visie moet daarom vooral gericht zijn op inhoudelijke samenwerking.

STAP 3 REALISEREN

Draagvlak creëren

In stap 2 zijn de Kulturhuspartijen overtuigd geraakt van de meerwaarde die Gezamenlijk Programmeren voor hun eigen organisatie heeft alsook van de gemeenschappelijke voordelen. Er is al enig draagvlak ontstaan. Dit dient verder uitgebouwd te worden. Mensen moeten daarbij het gevoel krijgen dat ze misschien wel iets opgeven, maar dat ze vooral veel terug krijgen door de samenwerking.

Een belangrijke manier om draagvlak te creëren is mensen te bevragen op hun wensen en behoeften en hier vervolgens op in te spelen. Wat zouden de Kulturhuspartijen zelf willen in het kader van het Gezamenlijk Programmeren? Hoe zien zij Gezamenlijk Programmeren voor zich? Welke kant willen zij ermee op? En in de startfase is vooral ook de vraag belangrijk: Hoe is Gezamenlijk Programmeren concreet vorm te geven bij het samen organiseren van een activiteit? Zie hiervoor ook het instrument *Thema's & Doelgroepen als insteek voor Gezamenlijk Programmeren*.

Mensen kunnen hun inbreng geven tijdens bijvoorbeeld een werkconferentie met alle deelnemende Kulturhuspartijen of via een oproep in de krant. Deze inbreng fungeert dan als input voor een gezamenlijke aanpak en gezamenlijke activiteiten. Belangrijke groepen om input van te verkrijgen, zijn juist ook de mensen die niet in beeld zijn bij de Kulturhuspartijen. De input van mensen die geen gebruik maken van het Kulturhusaanbod of van instellingen en organisaties die geen deelnemer zijn van het Kulturhus, is immers relevant voor een creatieve aanpak om hen alsnog te bereiken.

Een aandachtspunt bij het creëren van draagvlak is het tempo waarin stappen genomen worden. Aan de ene kant is het belangrijk om het ijzer te smeden als het heet is en gebruik te maken van geschikte momenten voor volgende stappen. Aan de andere kant werkt het averechts om al te ver op de troepen vooruit te lopen. Per situatie zal hierin een balans gevonden moeten worden.

Partijen meekrijgen

Soms vindt een bestuur dat de Kulturhusmanager veel te weinig doet. Een andere keer vindt een beheerder dat het bestuur veel te dicht op de dagelijkse gang van zaken zit en geen ruimte biedt. Weer een andere keer vinden de gebruikers van het Kulturhus dat een programmaraad te veel in zichzelf gekeerd is en besluiten neemt zonder naar hun inbreng te luisteren. En weer een andere keer vindt de programmaraad dat de Kulturhuspartijen zich als verweerde kinderen gedragen en te veel achterover leunen. Al deze partijen vinden en voelen van alles over de samenwerking.

Draagvlak creëren is het belangrijkste bindmiddel van een Kulturhus. Een Kulturhus kent immers geen hiërarchische structuur. Niemand is de baas. Een Kulturhusmanager, een programmaraad of een bestuur kunnen nog zoveel willen, maar zij hebben natuurlijk geen macht. Deelnemende partijen moeten daarom uit eigen overtuiging en behoeften samen willen werken.

Soms zijn er struikelblokken die verhinderen dat er samenwerking ontstaat. Een gevoel dat bijvoorbeeld kan bestaan, is: "Mijn organisatie is een regionale instelling en wij hebben richtlijnen voor onze activiteiten waar ik me aan moet houden. Ik heb geen tijd om me op samenwerking te richten, want ik ben al druk genoeg met het doen van wat gedaan moet worden".

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~

026 352 34 20

in te g r a t i e
p a r t i j c i p
e m a n c
elan
EXPERTISECENTRUM

Of een ander voorbeeld: "Ik wil in principe best samenwerken met jou, maar jij werkt met bejaarden en ik met kleuters, dus ik zie niet hoe we vorm aan een samenwerking kunnen geven". Een Kulturhus biedt juist bij uitstek een kans om onverwachte samenwerkingsverbanden te laten ontstaan waar de meest innovatieve ideeën uit voort kunnen komen, maar in eerste instantie kan het zijn dat mensen hun verschillen juist als een drempel ervaren. Zo kunnen mensen allerlei tegenargumenten opwerpen om niet samen te hoeven werken.

Voorbeelden van knelpunten

- Verplichtingen jegens anderen
- Praktische onmogelijkheden
- Culturele verschillen in de organisatie
- Inhoudelijke onverenigbaarheid

Een belangrijk aandachtspunt voor deze stap in het plan van aanpak is daarom sturing geven in een platte organisatie. Eén van de specifieke vaardigheden hierbij is mensen erkennen in hun wensen en behoeften en hen het gevoel geven dat hun mening gehoord wordt. Wanneer mensen het gevoel hebben dat hun inbreng ertoe doet, voelen zij zich meer geneigd samen te werken. Als de ideeën en de expertise van iemand steeds van tafel worden geveegd alsof ze irrelevant zijn, zal iemand op de korte of langere termijn niet meer actief meedoen. Misschien zelfs de hakken in het zand zetten en de samenwerking saboteren.

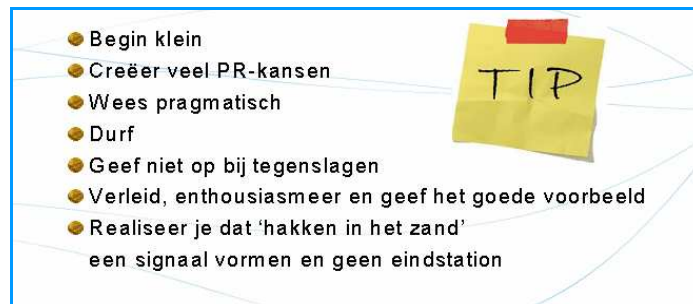
Wanneer het de bedoeling is dat mensen tot samenwerking komen, spelen onderbuikgevoelens vaak een belangrijke rol. Een economisch argument als kostenbesparing is voor een daadwerkelijke samenwerking lang niet zo relevant als het feit dat er een klik is tussen twee partijen. Iemand kunnen vertrouwen is hierbij essentieel.

Hierom is het nuttig om heel concreet struikelblokken te benoemen. In plaats van om de hete brei heen te draaien en te zoeken naar oplossingen zonder het probleem te erkennen, is het prettig om in alle openheid aan te kunnen geven dat iets op dit moment lastig is. Dan kunnen de Kulturhuspartners met elkaar zoeken naar manieren om de lastige situatie op te lossen.

Tenslotte moet hier nog een aanverwant punt aan toegevoegd worden. Wanneer de samenwerking met een aantal partijen is gestart en succesvol blijkt te zijn, zullen andere partijen er het nut van inzien en graag aan willen haken. Wanneer zij op dat moment het gevoel krijgen dat de trein zonder hen is vertrokken, werkt dit contraproductief. Gezamenlijk Programmeren is niet één trein die op één vast moment vertrekt. Gezamenlijk Programmeren gaat daarentegen om een spoor dat gelegd wordt en waar heel veel treinen over heen blijven rijden op allerlei momenten. Steeds opnieuw kunnen passagiers instappen. Kortom: inclusief werken is belangrijk om mensen uit te nodigen om mee te reizen.

Concreet aan de slag gaan

Het werkt in het algemeen praktischer om met een groepje van drie partijen samen te werken dan met een groep van 25 partners. Dat geldt ook voor Gezamenlijk Programmeren in een Kulturhus. Vanzelfsprekend is het prachtig om met een grote groep te beginnen, maar in veel situaties in de dagelijkse praktijk kost het heel veel moeite om al die partijen tegelijkertijd op één lijn te krijgen. Wanneer een klein groepje alvast begint en de samenwerking start, dan kunnen ze vervolgens met andere partijen rond een volgende activiteit samenwerken en het Gezamenlijk Programmeren steeds verder uitrollen.

Ook voor de activiteiten geldt dat er klein begonnen kan worden. Het hoeft niet gelijk zo te zijn dat het hele dorp massaal komt kijken welke activiteit er plaatsvindt in het Kulturhus. Soms is het ook al fantastisch als er een paar nieuwe bezoekers nieuwsgierig komen kijken wat er gaande is - met het gebruikelijke sneeuwbaaleffect.

Als mensen via verschillende kanalen horen dat ze iets missen wanneer ze niet naar een activiteit gaan, werkt dat het best. Het werkt dus goed om in te steken op die verschillende kanalen, zoals een artikel in de krant, mond-tot-mond-reclame, stukjes op allerlei websites en een berichtje via Twitter. Hoe meer aandacht, hoe beter.

En natuurlijk is een gezamenlijke activiteit starten soms lastig. Met de beste bedoelingen, alle voorbereidingen en een enorme inzet kan het gebeuren dat er nauwelijks mensen naar een activiteit komen. Dat kan inderdaad gebeuren. En natuurlijk is het dan goed om te bekijken wat voor een volgende keer verbeterd kan worden, maar belangrijk is in elk geval dat die volgende keer er ook daadwerkelijk komt. De neus durven stoten biedt bij dit type pionierswerk de beste kans om te slagen.

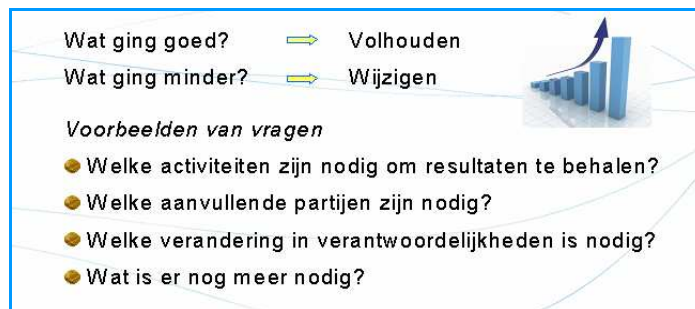
Vooraf wanneer blijkt dat sommige samenwerkingspartners hun hakken in het zand hebben gezet, kan de verleiding groot zijn om het bijltje erbij neer te gooien. Echter: die hakken staan daar doorgaans niet zonder reden. Ze geven een signaal af, zoals: "Ik vind samenwerken eng", "Ik ken jou niet zo goed" of "Ik weet niet zo goed wat mijn rol is in het geheel". Hakken in het zand betekenen niet het eindstation, maar vormen een onderdeel van het proces.

In alle gevallen geldt:

Simpelweg beginnen is de beste start

STAP 4 EVALUEREN

Een belangrijk onderdeel van elk proces is de evaluatie om te bekijken of de gewenste resultaten zijn behaald. Wat goed ging kan een volgende keer gehandhaafd blijven. En omgekeerd: voor de onderdelen die minder goed verlopen zijn, kunnen nieuwe werkwijzen bedacht worden. Vragen die hierbij aan de orde gesteld kunnen worden, zijn in onderstaand kader weergegeven.

Om tot concrete verbetervoorstellen te komen, werkt het praktisch om op output te meten, zoals met de vragen: Hoeveel mensen zijn bereikt met een activiteit? Hoeveel mensen kwamen daarbij voor het eerst naar het Kulturhus? Hoeveel partijen hebben samen nagedacht over de activiteit? Groeit het aantal samenwerkingspartners? Wat is de meerwaarde van de samenwerking? Wellicht zijn er ook andere resultaten bereikt dan de doelen die van tevoren bedacht waren. Het is belangrijk om ook daar oog voor te hebben.

Een aandachtspunt voor de samenwerkingspartners in de uitvoering en vooral ook voor hun leidinggevendenden in de afzonderlijke organisaties is: geduld. Soms heeft een goed initiatief tijd nodig om z'n vruchten af te kunnen werpen. Tussen zaaien en oogsten zit meestal wel een seizoen en dat kan zeker ook gelden voor nieuwe ontwikkelingen die vanuit een Kulturhus zijn gestart om bijvoorbeeld te komen tot een grotere sociale cohesie in het werkgebied.

HERHALING VAN DE VIER STAPPEN

De vier stappen van dit plan van aanpak zijn in de introductie een 'Road to Success' genoemd, maar het is geen weg die eenmalig bewandeld wordt om de eindbestemming te bereiken. Zoals eerder is aangegeven: het is geen trein die op één moment vertrekt en dan op de bestemming aankomt. Het is een spoor dat permanent gevolgd kan worden. Gezamenlijk Programmeren is een dynamisch proces dat continu gaande is. Dus alle vier de stappen van inventariseren, doelen stellen, realiseren en evalueren worden in de ideale situatie steeds opnieuw gezet.

IV AANDACHT VOOR DE AUTONOMIE EN DE IDENTITEIT VAN DE KULTURHUSPARTNERS

De meeste Kulturhuspartners willen in principe wel samenwerken, vooral als dit hen veel voordelen oplevert, zoals deze in het *Argumentenoverzicht vóór Gezamenlijk Programmeren* aan de orde zijn gekomen. Maar: ze willen niet het gevoel hebben dat ze al te veel hoeven op te geven voor deze samenwerking. Twee van de belangrijkste uitdagingen voor alle stadia van samenwerking binnen een Kulturhus hangen hiermee samen:

- de behoefte van de afzonderlijke Kulturhuspartners om hun autonomie te kunnen bewaren
- de behoefte om hun eigen identiteit uit te kunnen (blijven) dragen

Autonomie wordt hierbij opgevat als het zelf kunnen bepalen wat wel of niet te doen. En identiteit wordt hier beschouwd als datgene wat karakteristiek is, de eigen signatuur, voor de organisatie of vereniging in kwestie alsook voor de leden daarvan.

Uiteenlopende aspecten die in het kader van autonomie en identiteit van belang zijn voor het Gezamenlijk Programmeren zijn:

- onafhankelijk van anderen activiteiten kunnen plannen
- de 'eigen' ruimte naar believen kunnen gebruiken
- het onder elkaar zijn tijdens een activiteit, maar bijvoorbeeld ook na afloop in de kantine
- een gevoel van 'thuis zijn' en veiligheid
- respect ervaren voor de eigenheid vanuit de andere Kulturhuspartijen

Mensen voelen zich vaak verbonden aan hun club, vereniging of organisatie en hechten ook een emotioneel belang aan deze band. De betrokkenen bij de afzonderlijke Kulturhuspartners kunnen op uiteenlopende manieren 'erbij horen'. Dit kan sterk verschillen voor bijvoorbeeld de medewerkers van de bibliotheek, de deelnemers van de yogalessen, de leden van de kerk of de jongeren in het jeugdhonk, maar allen ervaren zij een band met hun eigen sociale setting. Het samenwerken in het Kulturhus betekent dan ook zeker niet dat de afzonderlijke partijen hun eigen identiteit moeten inleveren. Al die afzonderlijke identiteiten vormen juist een kleurrijk Kulturhus.

Het is belangrijk te kijken hoe de identiteit en de autonomie van de afzonderlijke partijen in het Kulturhus kunnen worden gewaarborgd. Wat heeft men nodig om zich thuis te kunnen voelen in de eigen ruimte en in de gezamenlijke ruimtes? Voor de ene partij hangt dit samen met de aankleding van de ruimte en de inrichting, terwijl voor een andere partij regels in het gebruik van de ruimtes hieraan kunnen bijdragen.

Wat geldt voor de afzonderlijke Kulturhuspartijen, geldt ook voor het Kulturhus als geheel: het is een club van verenigingen en organisaties waar mensen zich betrokken bij voelen. Er is dus ook sprake van een Kulturhusidentiteit. Het is belangrijk deze gedeelde Kulturhusidentiteit met elkaar te onderzoeken: Wat is onze gezamenlijkheid? Welke ideeën delen we met ons allen? En daarmee samenhangend: Hoe dragen we onze gezamenlijke Kulturhusidentiteit uit als afzonderlijke partner en wellicht zelfs als individu?

Op de volgende pagina zijn vragen beschreven die kunnen bijdragen aan het in kaart brengen van de behoeften van de afzonderlijke partijen om zowel de eigen identiteit als de gezamenlijke identiteit uit te kunnen dragen.

Op de daaropvolgende pagina zijn verschillende voorbeelden beschreven om zowel de afzonderlijke als de gezamenlijke identiteit mee uit te kunnen dragen. Deze kunt u met de Kulturhuspartners in uw eigen Kulturhus ter inspiratie doornemen en aanvullen.

VOORBEELDVRAGEN ROND AUTONOMIE EN IDENTITEIT

Over de organisatie zelf

- Welk (activiteiten-)aanbod heeft uw organisatie?
- Welke doelgroepen bedient uw organisatie?
- Op welke (vaste en / of wisselende) momenten organiseert uw organisatie activiteiten?
- Van welke (typen) ruimtes maakt uw organisatie gebruik?
- Hoe vaak en op welke momenten maakt uw organisatie gebruik van deze ruimtes?

Over de eigen identiteit

- Welke aspecten / kenmerken zijn karakteristiek voor uw organisatie?
- Welke aspecten / kenmerken van uw organisatie zijn essentieel?
- Hoe wil uw organisatie herkenbaar zijn binnen het Kulturhus?
- Wat hebben de doelgroepen van uw aanbod nodig om zich 'thuis' te voelen?
- Aan welke voorwaarden moet in elk geval voldaan worden voor hen?
- Wil uw organisatie hierover het gesprek aangaan met de eigen doelgroepen?
- Wat kan uw organisatie zelf doen om een ruimte om te toveren tot een 'eigen' ruimte?
- Wat is voor uw organisatie ècht een onmogelijkheid?

Over (mogelijke) samenwerking

- Wat verstaat uw organisatie onder gezamenlijke verantwoordelijkheid?
- Wat verstaat uw organisatie onder gezamenlijk programmeren?
- Wat draagt uw organisatie hieraan bij (of wat kan ze bijdragen)?
- Welke samenwerkingsverbanden bestaan er op dit moment voor uw organisatie?
- Wat beschouwt uw organisatie als voor- en nadelen van de samenwerking?
- Welke partijen ziet uw organisatie als mogelijke samenwerkingspartners?
- Welke verwachtingen over toekomstige samenwerking heeft uw organisatie? (rond bestaande activiteiten en rond nieuw op te zetten activiteiten)
- Welke partijen hebben een overeenkomstige doelgroep met uw organisatie?
- Welke verwachtingen heeft uw organisatie van specifieke andere partners?
- Wat heeft uw organisatie zelf te bieden aan andere partners?
- Zijn er partijen waarmee uw organisatie geen samenwerking verwacht?

Over de gezamenlijke identiteit

- Welke aspecten / kenmerken vindt uw organisatie karakteristiek voor het Kulturhus?
- Welke aspecten / kenmerken van het Kulturhus vindt uw organisatie belangrijk?
- Hoe wil uw organisatie haar deelname aan het Kulturhus kenbaar maken bij haar eigen doelgroepen?
- Heeft uw organisatie de indruk dat het Kulturhus 'leeft' bij mensen in de omgeving?
- Hoe kan het Kulturhus (meer) gepromoot en gepresenteerd worden?

Afronding

- Welke wensen en verwachtingen heeft uw organisatie die nog niet aan de orde zijn gekomen?
- Waar ziet uw organisatie tegenop (waar is men bang voor / vindt men spannend) wat nog niet aan de orde is gesteld?

VOORBEELDEN VAN DE EIGEN IDENTITEIT UITDRAGEN

- Een efficiënt systeem om foto's, posters en andere zaken op te kunnen hangen (en eventueel afspraken over het al dan niet per keer ophangen)
- Gordijnen om materialen van andere gebruikers aan het oog te onttrekken
- Gebruiksregels die samen met alle gebruikers van een ruimte worden opgesteld
- Namen en thema's voor ruimtes waar mensen zich aan kunnen verbinden
- Verrijdbare prijzenkasten
- Plattegrondjes voor de inrichting van een ruimte voor de volgende groep gebruikers (de yogaclub laat bijvoorbeeld de ruimte geschikt achter voor de handwerkclub, die op haar beurt de ruimte geschikt achterlaat voor de naschoolse opvang, die weer de voorbereidingen treft voor de dartclub en ga zo maar door)
- Een grote kast of een magazijn met afsluitbare delen voor de afzonderlijke gebruikers

Afstemmen

- De afzonderlijke partijen bekijken voor zichzelf wat zij nodig hebben om het 'ons-gevoel' te behouden / versterken en bespreken dit eventueel met hun eigen doelgroepen.
- De Kulturhuspartijen bespreken met enige regelmaat met elkaar hoe ze het gezamenlijk gebruik van de ruimtes kunnen verbeteren en ook of ze last van elkaar hebben. Gezamenlijk zoeken ze vervolgens naar oplossingen.

VOORBEELDEN VAN DE GEZAMENLIJKE IDENTITEIT UITDRAGEN

- Een toegankelijke en actuele website van het Kulturhus
- Gezamenlijke publicaties zoals een overzicht van de activiteiten van alle partners
- Een gezamenlijke promotiewand voor activiteiten van alle partners
- Het Kulturhuslogo op de naambordjes van de afzonderlijke partners
- Het Kulturhuslogo in de handtekening van e-mailberichten van alle partners
- Het Kulturhuslogo in alle correspondentie van alle partners
- Gezamenlijke werving van vrijwilligers voor Kulturhusactiviteiten
- Het inzicht bij alle betrokkenen dat de inzet voor een club niet enkel voor die club is, maar voor het Kulturhus als geheel
- Gezamenlijk barbekeer
- Kruisbestuiving in functies: de directeur van club A kan bijvoorbeeld ook voorzitter zijn van het bestuur van club B of scheidsrechter bij sportvereniging C (zeker in kleine gemeenschappen is dit vaak het geval)
- De afspraak dat partners geen 'eigen' ruimte hebben en alle ruimtes zullen moeten delen
- De inrichting van een expositie in alle ruimtes, zodat het publiek alle ruimtes door loopt om de gehele expositie te bekijken
- Vooral: het gezamenlijk organiseren van activiteiten

V THEMA'S & DOELGROEPEN ALS INSTEEL VOOR GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN

Een praktische werkwijze om een eerste stap te zetten in het Gezamenlijk Programmeren is door met de verschillende Kulturhuspartijen een concreet programma te bedenken. Vaak werkt het hierbij prettig om een 'kapstok' te hebben om de samenwerking aan op te hangen. Door al een concrete richting te hebben, zijn de tussenstappen immers simpeler te bedenken. De thema's en doelgroepen op de volgende pagina's bieden hiertoe een geschikte insteek.

De kaartjes op deze werkbladen kunnen worden uitgeknipt en op twee aparte stapeltjes gelegd worden, één met de thema's en één met de doelgroepen. Van beide stapeltjes wordt het bovenste kaartje gepakt en het brainstormen kan beginnen. Elke Kulturhuspartij kan een bijdrage leveren aan een totaalprogramma om in het kader van bijvoorbeeld het thema 'nationale mantelzorgdag' de doelgroep 'tweeverdieners' te bereiken. De kaartjes bieden een ingang om de brainstorm over samenwerking op gang te brengen. Naarmate het gebruikelijker wordt om samenwerkingsmogelijkheden te zoeken, loopt dit proces soepeler.

Er zijn uiteraard allerlei thema's en doelgroepen te benoemen die aanleiding kunnen zijn om met elkaar een gezamenlijk programma te bedenken. Vaak werkt het goed om aansluiting te zoeken bij lokale festiviteiten. Ook werkt het goed om een lustrum van één van de Kulturhuspartners aan te grijpen als een kans om het Kulturhus als geheel weer onder de aandacht te brengen met een gezamenlijk programma.

Wanneer u op zoek bent naar thema's die gekoppeld zijn aan een specifieke dag of week, kunt u op internet allerlei sites vinden die aan nagenoeg elke dag wel een bijzondere betekenis kunnen geven, zoals de site:

Bijzonderedag.nl

Home Bijzondere dag aanmelden Contact Faq Adverteren bij Bijzonderedag.nl

vandaag - morgen - andere dag

Bijzonderedag van: 01 maart 2011

- Nationale complimentendag
- International Women of Color Day
- 7 Days of Inspiration
- Jaar van de vleermuizen
- Internationaal jaar van de jeugd
- Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk
- Internationaal jaar van de Diergeneeskunde
- Internationale Jaar voor Mensen van Afrikaanse Afkomst
- Internationaal Jaar van de Chemie
- Internationaal Jaar van de Bossen

feb maart '11 apr

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Zoek op thema

Type zoekopdracht

zoek

Kies een andere dag

01 Januari

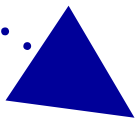
zoek

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~

026 352 34 20

integrated
partnership
emanates
elan
EXPERTISECENTRUM

THEMAKAARTJES

OLYMPISCHE SPELEN	MOEDERDAG / VADERDAG
VERKIEZINGEN	INTERNATIONALE VROUWENDAG (8 maart)
LENTE	DIERENDAG (4 oktober)
NATIONALE MANTELZORGDAG (10 november)	EUROPEES JAAR VAN DE VRIJWILLIGER
COMPLIMENTENDAG (1 maart)	INTERNATIONALE GEBEDSDAG (4 maart)

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~

026 352 34 20

in te g r a t i e
p a r t i c i p
e m a n c
elan
EXPERTISECENTRUM

THEMA

THEMA

THEMA

THEMA

THEMA

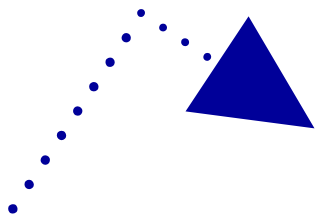
THEMA

THEMA

THEMA

THEMA

THEMA

DOELGROEPENKAARTJES

OUDEREN VAN EEN VERZORGINGSHUIS	MENSEN ZOALS UZELF
TWEEVERDIENERS	VISUEEL GEHANDICAPTEN
MANTELZORGERS (EN EVT. HUN ZORGVRAGERS)	AUTISTISCHE VOLWASSENEN
JONGEREN	SOCIAAL GEÏSOLEERDE MENSEN
JONGE GEZINNEN	NIEUWE INWONERS

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~

026 352 34 20

integratie
participatie
emancipatie
elan
EXPERTISECENTRUM

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

DOELGROEP

ELAN EXPERTISECENTRUM VOOR INTEGRATIE, PARTICIPATIE EN EMANCIPATIE

Elan heeft een vitale multiculturele samenleving voor ogen waarin vrouwen en mannen van alle leeftijden en culturele achtergronden in gelijke mate kunnen deelnemen en toegang hebben tot die samenleving. Een samenleving waarin mensen vertrouwen hebben in elkaar, veiligheid ervaren en zich gestimuleerd voelen om hun talenten te ontwikkelen en in te zetten. De kracht van onze aanpak is verbinding. Elan verbindt, doorbreekt en vernieuwt.

Elan is een tweedelijnsorganisatie en richt zich dus op instellingen, organisaties en (lokale) overheden. Door hen te adviseren en te ondersteunen bij veranderingen, komt de expertise ten goede aan grote groepen burgers.

Elan...

- adviseert en begeleidt organisaties, instellingen en gemeenten met vragen over aanpak en beleid
- ontwikkelt vernieuwende projecten en methodieken
- verdiept door te ondersteunen bij visieontwikkeling
- signaleert en agendeert ontwikkelingen
- organiseert het debat om verheldering en inspiratie te bieden
- traint en draagt expertise over
- werkt samen en brengt deskundigheid bij elkaar

Deze praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus zijn mede gerealiseerd dankzij een subsidie van de Provincie Gelderland.

Voor advies en ondersteuning op het terrein van Gezamenlijk Programmeren kunt u contact opnemen met Elan:

026 352 34 20
info@elanexpertise.nl
www.elanexpertise.nl
Kastanjelaan 51 – 53
6828 GJ Arnhem

GEZAMENLIJK PROGRAMMEREN
~ Praktische instrumenten voor uw eigen Kulturhus ~

026 352 34 20
i n t e g r a t i e
p a r t i c i p a t i e
e m a n c i p a t i e
elan
EXPERTISECENTRUM

